

S:t Lukas kyrka

Antikvarisk kontroll vid ändring av värme- och ventilationssystem, S:t Lukas kyrka, Järfälla socken, Järfälla kommun, Uppland

Gunilla Nilsson
Rapport 2011:4

S:t Lukas kyrka

Antikvarisk kontroll vid ändring av värme- och ventilationssystem, S:t Lukas kyrka, Järfälla socken, Järfälla kommun, Uppland

Gunilla Nilsson
Rapport 2011:4

Omslagsbild: Interiör, S:t Lukas kyrka. Foto: Mattias Ek, bild.nr: lx20041322.

Rapporten finns i PDF-format på adressen
www.stockholmslansmuseum.se

Sickla Industriväg 5B, 131 54 Nacka
Tel 08-586 194 00 Fax 08-32 32 72
Webb: stockholmslansmuseum.se

© Stockholms läns museum
Produktion: Stockholms läns museum

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133

Nacka 2011

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder	7
Administrativa uppgifter	7
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	7
Utförda åtgärder.....	8
Avvikelser från arbetshandlingar	12
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder.....	13
Övriga handlingar med relevans för ärendet	13

Bilaga:

Plan, S:t Lukas kyrka, ombggnad av kyrksal, nya radiatorer, FastTech, 2005-04-25

Sammanfattning av utförda åtgärder

Arbetena har bestått i komplettering av befintligt värmesystem med vattenburna radiatorer, arbeten med nya ventilationskanaler med till- och frånluftsdon samt byte av ett undertak i kapprum.

Administrativa uppgifter

Objekt: S:t Lukas kyrka

Socken: Järfälla

Kommun: Järfälla

Landskap: Uppland

Arbetshandlingar: Åtgärdsprogram 2005-04-22 och ritning 2005-04-25 samt kompletterande handlingar 2005-08-23 upprättade av FastTech AB, Pierre Fristedt. Kompletterande handling daterad 2005-10-21 med ritning över åtgärder i kyrksal och samlingssal upprättad av Torstensson Art & Design AB.

Länsstyrelsens beslut: 2005-09-09, d.nr: 433-05-26402,

2005-10-27, d.nr: 433-05-63130, 2005-11-24, d.nr: 433-05-68933

Byggherre/beställare: Järfälla kyrkliga samfällighet

Byggleddare/arkitekt: projektledning Matz Eklund

Konsulter: Anders Öhlén, Torstensson Art & Design

Entreprenörer: Nordvent, Kjell Lundkvist

Konservator Thomas Wängelin

Antikvarisk kontrollant: Stockholms läns museum, Gunilla Nilsson

Byggnadstid: 2005-09-27 – januari 2006

Antikvarisk slutbesiktning: 2006-02-16

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

S:t Lukas kyrka, ritad av Jerk Alton och Gunnar Algulin, invigdes 1977 som stradsdelskyrka i Kallhäll. Sedan 1992 har kyrkan funktion som Kallhälls församlingskyrka. Anläggningen omfattar kyrka och samlingssal samt expedition och utrymmen för barn- och ungdomsverksamhet. Interiören karaktäriseras av ett enhetligt materialval med väggar av gult tegel i kombination med putsade ytor avfärgade i ljus färskala. Kyrkorummet präglas av kontrasten mellan den slutna muren och de höga fönstrens färgrika glasmålningar. Byggnaden med inredning och utsmyckning är tillkommen i ett sammanhang. Kyrkan är skyddad i särskilt beslut 1990-04-19 enligt 4 kap. KML.

Utförda åtgärder

I kyrkan har ursprungligt värme- och ventilationssystem kompletterats med vattenburna radiatorer för att få stabilare temperatur och högre luftfuktighet bl a i kyrkorummet. Hela anläggningen har tidigare haft problem med kraftiga temperatursvängningar och låg luftfuktighet. Radiatorerna har anpassats i höjd, bredd, sektionsdjup och färg till kyrkorummet i övrigt.

I kyrkorummet har placerats fyra sektionsradiatorer, modell Charleston med höjden 592 mm, djup 62 mm och varierande längd längs södra väggen på båda sidor om orgeln samt utmed del av korväggen i öster. Radiatorerna är anpassade i höjd för att inte synas över körens stolar. Anslutning har gjorts genom golvet, en i varje hörn. Radiatorerna har industrimålats i kulör som bestämts på plats NCS S1000-N för att stämma överens med bakomliggande vägg. Mot norra väggen, mellan entrédörr till kyrkorummet och dörr till sakristian har placerats en bänkradiator med skiva av ek. Radiatorerna målas i matt eller halvmatt yta för att anpassas till de putsade väggarnas yta.

Kanaler och don för ventilation har klätts in befintlig undertakskonstruktion genom regelstomme med beklädnad av 13 mm gipsskiva med ytbehandling lika befintligt tak.

På vägg ovan kontrollrum har placerats ett frånluftsdon för att luftcirkulationen i kyrkorummet skall fungera tillfredsställande. Konservator har färgat in putslagningar och en skiva intill håltagning lika befintlig vägg. Väggytor intill de monterade radiatorerna har åtgärdats genom lagning av mindre skador samt rengöring och retuchering av konservator.

Kapprummets undertak har ersatts med ett nytt lika befintliga akustikplattor.

I kyrkans fasad har håltagning utförts för luftintag till värme- och ventilationsanläggningen. Hålen täcktes av ventilationsgaller av måttet 1500 mm brett och målades i kulören NCS S1020-Y20R.

Kyrksalen före installation av radiatorer. Foto: Gunilla Nilsson, 2005, bildnr: lp20110091.

Nya radiatorer i kyrksal. Foto: Gunilla Nilsson, 2006, bildnr: lp20110092.

Bänkradiator som skall förses med skiva av ek. Foto: Gunilla Nilsson, 2006, bildnr: lp20110093.

Håltagning för luftintag utfördes på platsen för befintligt fönster. Foto: Gunilla Nilsson, 2005, bildnr: lp20110094.

Håltagning för luftintag försågs med galler som målades in i fasadfärg. Foto: Gunilla Nilsson, 2006, bildnr: lp20110095.

Avvikelser från arbetshandlingar

Utförandet på ventilationsgaller i västfasaden under glasmålningen avviker från den av Länsstyrelsen godkända ritningen. I stället för en vertikal indelning som delar galleret i två lika stora delar består galleret av en vertikal indelning i tre lika stora delar.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Länsmuseet har bedömt att en komplettering med vattenburet värmesystem ur antikvarisk synvinkel är möjligt om det utformas med särskilda hänsyn till miljön. En stabilare temperatur och högre luftfuktighet är dessutom en förbättring av inomhusklimatet för inventarier och utsmyckning.

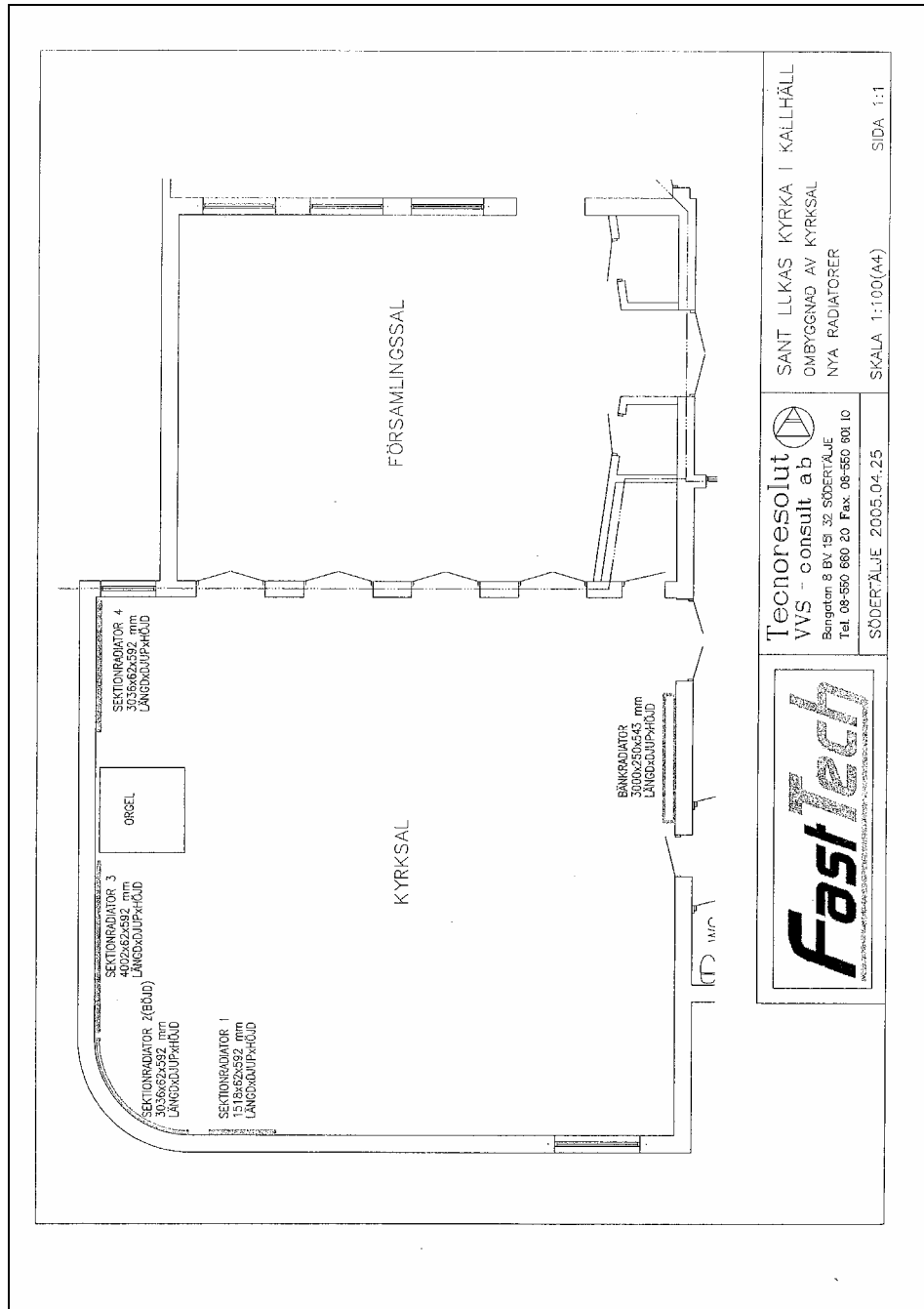
Övriga handlingar med relevans för ärendet

Byggmöte 1, 2005-09-26

Byggmöte 2, 2005-10-21

Byggmöte 3, 2005-11-11

Byggmöte 4, 2005-11-25

Tecnoresolut
VVS - consult ab
Bergsten 8 BX 151 32 SÖDERTÄLJE
Tel. 08-550 660 20 Fax. 08-550 600 10

SANT LUKAS KYRKA I KALLHÄLL
OMBYGGNAD AV KYRKSAL
NYA RADIATORER

SÖDERTÄLJE 2005.04.25

SKALA 1:100(A4)

SIDA 1:1

